

www.e-rara.ch

**In Psalmos LXXIII, LXXIII, etc. conciones Ioannis Oecolampadii
piissimae**

Ökolampadius, Johannes

Basileae, anno 1544

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-8315>

Sermo secundus d. Ioan. Oecolamp. in psal. LXXVII

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

nullo alio. Dicit igitur, Ad templū tuū
uenio, et nullū alium locū inquirō. Tu
es Dominus qui auxiliari omnibus ad
flictis hominibus soles, et gratis quidē.
Agnoscat quisq; seipsum intīme, qui-
bus rebus careat. Et quanquam diui-
nam dulcedinē uerbi Dei gustarit, non
cesset tamen quotidie illa inebriari. Sa-
tan nouit dulcia pocula amarīs rebus
oblinire, quo nos à diuino nectare de-
terreat, prohibeatq;. Dominus æternæ
uitę dulcedinem nunquam ē cordibus
nostris auferat, Amen.

SERMO SECVNDVS D. IOAN.
OECOLAMP. IN PSAL. LXXVII.

Vdistis dilecti, hesternā in-
cōcione, ad quē orationes
nostrę sint dirigendę. Et
cōmunem regulam Domi-
nus nobis proposuit, qua docet, ut cū
fiduciā & sine hæsitatione oremus, cer-
ti nos exaudiēdos. Nullę etenim pre-
ces Deo grate sunt, nisi adsit fiducia im-
petran-

petrandæ rei, quā petimus. Nihil autē
cōducibilius hominī ad orationē se dis-
ponenti, q̄ frequens cogitatio omni-
potentiæ Dei, bonitatis, misericordiæ,
& iustitiæ. In Christo ea omnia nobis
sunt exhibita. Olim Deus omnipoten-
tiam suam patribus ostendit ex Aegy-
pto eos educēs, illā & nobis adhuc ho-
die nō denegabit, iuxta Esaia Prophe-
tæ dictū, qui ait, manus Domini nō est
abbreviata, ut non saluet, & nō aggra-
uata est auris eius, ut nō audiat. Videamus
iam eius potentiam.

*Deus in sancto uia tua. Quis Deus 13
magnus sicut Deus?*

A Liqui uerba illa sic interpretant̄,
Deus in suo tēplo uere agnoscit̄
et adoratur, q̄d est in Hierusalē. Alij ad
cœlum referūt, quod magnæ potentiæ
indiciū est illius Dei, qui solem suū finit
oriri super bonos et malos, ac pluuiam
mittit super iustos & iniustos, Matthei
ca. 5. Quis alius nouit, cœlū, solem, lu-
nam ac stellas creare, quā Dominus
Deus noster? Hoc q̄ spem pio homini

ingentem excitat si ex corde Dei potentiam credit. Cogitate, qualem orationē Spiritus sanctus hic nobis præscribat. In captiuitate sumus intolerabili, ex qua non liberamur, nisi Dei gratia eripiat nos. Clamamus itaq; & spe bona fulcimur, Deum nos exaudituros. Admonemur etiam, ne ullam aliam creaturam, quantūuis sanctam & miraculis claram, inuocemus, quā Deum ipsum per Christum. Arguit deniq; Ethnicos, qui relicto uero Deo ad idololatricam turpissimā se cōuerterunt, & ad inutilia opera, quibus se propemodum confecerunt. Nos profecto illis similes fuimus & ferē stultiores, qui Deū aquæ uiuæ dereliquerimus, ad cisternas dissipatas euntes, hoc est, qui Deo contempto, sanctos, ligna, lapides, & quid nō? adorauerimus, illisq; eleemosynā collegerimus. O graue peccatū. Utinam adhuc hodie auditores uerbi Domini ab his superstitionibus à teneris imbibetis, ex corde abhorrent.

Tu

*Tu Deus facis mira, et notam feci
sti in populis fortitudinem tuam.* 41

NUllum miraculum, quod ex di-
uina potentia nō sit factum, etsi
aliquando Angelorū ministerio Deus
utatur, quemadmodum in Aegypto.
Sed Angeli hanc uirtutem à seipsis nō
habent, sed à Deo. Neq; Apostoli per
propriam uirtutem miraculis clare-
runt, neq; sibi ipsis tribuerunt, si quem
sanitati restituerunt. Dicebant enim
Acto. cap. 3. In nomine Iesu Christi
Nazareni surge, et ambula, non in no-
mine Petri uel Ioannis. Opus Domi-
ni erat: honor itaq; Dei, à quo sanatio
uenit. Cur non uertimus oculos ad mi-
racula alia, multo admirabiliora, quæ
quotidie fiunt, quæq; stupore non ca-
rent ingenti, nempe cum ex peccato-
re fit fidelis & homo ex animo resipi-
scens, ex superbo humilis, ex iracun-
do mitis, ex contentioso pacificus, ex
ebrio sobrius, ex scortatore castus, ex a

uaro liberalis: Hęc sunt mirabilia Dei
opera. Opus est autem alia natura, et
uoluntate, si in bono progredi uolu-
mus, quæ à nullo alio, quàm ab ipso
Deo datur. Si à consuetudine peccan-
di antiqua liber esse cupis, ad illum cla-
ma, qui potest abstrahere ab omnibus,
quæ ad peccandū arma subministrāt.
Maius miraculum est, si peccator à ui-
tijs solitis desciiuit, quàm si cæco uisus
restitueretur, imò quàm si mortui exci-
tarentur. Dicamus omnes ex cordis
affectu, Ah Domine fac signum in
me, ut noua mente doner, ut uitia di-
gno odio prosequar, ut proximo ani-
mo iucundo, idēq; propter Deum inser-
uiā. In me nihil tale sentio, natura mea
semper repugnat, est pugna in me per-
petua. His orationibus pius gratiam
Dei ad omne opus bonum postulat.
Illis autem qui hypocrisis laborant, nō
est miraculum, aliquem à peccatis ces-
sare. Quam fidem putatis habere illos,
qui tempore paschat̃is ficta resipiscen-
tia

tia sacramenta corporis & sanguinis Domini percipiunt, cum iterum, & nō diu post in deteriora & peiora peccata ruāt. Mera hypocrisis apparēt coram ecclesia, iudā imitantes, habebūt dignas tandem pœnas, Deo non imponent. Absit etiam à nobis quorundam uox, qui dicūt, Domine trahē me ad fidei cognitionem, eo quo Diuum Paulum modo, et c. Audi uerbum Domini sedulo, et serua illud. Nam hi, qui tractum illum sic ociose expectant, & friuole Deo obloquuntur, Deum tentant, neq; serio Dei cognitionem flagitant. Media tibi sunt proposita, quæ si cōtempseris, indignus es ulla gratia. Miseri illi Angelum è cœlo præstolantur, qui eis sit demonstraturus ueritatis uiam, et cum uerbo Domini, ad hoc ordinato, gratiam Dei reñciunt, ipsis in maximum damnum. Nam illis uerbū salutis odor est ad mortem. Qui se nō emendant, etsi miracula facta per Deū et ministros illius audiūt, nihil eis utili

tatis adferre potest, si uel quotidie plura fierent. Omnia quę Deus operatus est, miraculo nō carēt. Quis pro miraculo non numeraret, misericordiam Dei, æque magnā hodie esse atq; olim? Confuge ad illam precibus indefessis, & senties in animo tristi solatium nō minimum. Valeant cætera miracula, quę Dei gloriam magis obscurant, quā illustrent. Olim miracula & prodigia facta sunt in Aegypto, quibus Pharao cum suis solum deterior reddebatur, Israeli uero illa solum usui erāt. Nos uerbum Domini sanctum habemus, quod præponimus miraculis. Et illud maioris pōderis apud fideles est, q̃ ulla res sit uel preciosissima. Paulus 1 Cor. 1 dicit, Nos prædicamus Christum crucifixum Iudeis quidem offendiculum, Græcis uero stultitiam, sed eiusdem uocatis Iudæis pariter et Græcis, Christum Dei potentiam ac Dei sapientiam. Hanc doctrinam loco ingentis miraculi habemus. Si enim ue-

re crediderimus, quod Christus passus sit, & quo modo illud medium redemptionis humani generis contigerit, mirum in modum gaudebimus. Cruce pendii Iudeis fuit res contemptissima, ac apud nos patibulo suspendii. Quem ea non adficiunt, ut Deo gratias agat, non uideo quomodo possit nominari homo, taceo Christianus. Et nullus ex Aegypto peccatorum liberatur, nisi cruce prius bene probatus. Neque est, ut crucem grauem uel leuem tibi ipsi imponas, quasi sis liber euasurus. Per fidem in Christum crucifixum uerè libererimus. Crux ferrea uel lignea nihil ad rem facit. Fer equo animo crucem, quā Dominus imponit, per hanc enim intrabis in regnū coelorum, cum monachi & alij hypocritae secludantur sua cruce, quam infania quadam ducti & superbia, sibi ipsis imposuerunt, contempta cruce Domini.

*Redemisti potenter populum tuum, 15
filios Iacob & Ioseph. Sæla.*

Non absq; ratione historia libera-
tionis filiorum Israel ex Aegy-
pto, quæ sapissimè tam in Prophetis,
quàm Psalmis adducitur, quam uelim
etiam uos in recenti memoria habere.
Dicit: O tu es fortis Deus, qui poten-
ter filios Israel eduxisti ex dura serui-
tute Aegyptiaca, submersis eorum ini-
micis. Libera & nos miseros & affli-
ctos, qui deprimimur & à satana calli-
do, et peccatis grauissimis, ne omnino
pereamus. Nullum alium auxiliatorē
nouimus, quàm te, qui gaudes homi-
nem peccatorem ad te conuerti. No-
stis ex historia Geneseos, Iacobum Ae-
gyptum immigrasse, fame cōpulsum,
cum filijs, uxoribus, & omni sua su-
pellectile, Iosephū autem secundum
locum post regem occupauisse, & re-
gnum totius Aegypti prudentissimè
gubernasse. Verum post obitum Io-
sephi & bonorū regum, multiplicato
& aucto populo Iudæorum, persecu-
tio horribilis incipiebat, & adeo gra-
uis,

uis, ut pueri eorum masculi aquis submergi præciperentur. Labor omnibus quotidianus præscriptus erat, qui nō solum non diminuebatur, sed magis magisque augmentabatur. In hac igitur ærumna filijs Israel constitutis, Dominus Moſen famulum suum miſit, qui eos potenti manu educturus eſſet e domo ſeruitutis. Et quemadmodum Pharaο rex impius dicebat Exodi 5. cum Moſes & Aaron ad illum miſſi eſſent his uerbis, ſic ait Dominus Deus Iſrael, Dimitte populum meum, ut feſtum celebrent mihi in deſerto. Et dixit Pharaο, quis eſt Dominus, ut audiam uocem illius, & dimittam Iſraelem? Non noui Dominum, nec dimittam Iſrael. Quare Moſes & Aaron abſtrahitis populum ab operibus ſuis? Ite ad labores ueſtros. Dixit quoque Pharaο, En multus eſt populus terræ, et uos facitis, ut ceſſet à laboribus ſuis, et c. Sic noſtri Pharaones, Epiſcopi, & papalis colluuiſ dicunt, cum pī uer-

168 COMMENT. IN PSAL. LXXVII
bum Domini audire uolunt. En nesci
unt, quàm belle & pacifice degant, o-
nus illis grauius iniungendum, ne ita
ociosi & salaces existant, & sic breui
illius noui Euangelij hostes erunt. Ex-
actionibus etiam quotidianis eos de-
grauabimus, quo minus ociosi sint.
Quærent nihil q̃ libertatem carnis, se-
ditionem alunt, clam in angulis sua
conciliabula habent. Resistendum est
principijs. Hęc sunt consilia impforũ,
mendacijs plena, et inde uarias perse-
cutiones et proscriptiones uidemus o-
riri. Ibi opus constanti fide, ne ab il-
lis nebulonibus, miris astutijs & pro-
missionibus, quibus pollēt, adigamur,
quo Domini uerbum, quod ipsa ueri-
tas est, et animę cibis, abnegemus mo-
re quorundam, qui post agnitam ueri-
tatem, quam negare nō possunt, pec-
cant, repugnante etiã ipforũ conscien-
tia. Deus omnipotens miserat seruum
suum Moſen, mittit & uerbum suum
quotidie per ministros fideles, sed Pha

rao perpetuò repugnat, & sui similis est, homines abducit & retardat, quoquo modo potest, nihilq; omittit operando & consultando, ne Deo seruiant, Et nisi Dominus mirabili sua gratia fulciret suos, actum de illis esset. Quis enumeraret miracula in Aegypto facta? Nonne aqua sanguis fit? Id est, sapientia humana fit pernicies animarum. Certum, damnabilem esse sapientiã, quæ se contra Domini uerbũ opponit, licet maior pars sapientum hac glorientur. Rana mundanos homines, cauillationibus, uanitatibus & sesquipedalibus uerbis assuetos significant, quorum nullum aliud studium quàm in his leuiculis rebus omnem ætatem terere. Cyniphes sunt malæ cogitationes, quæ nos infestant, uolitan-tes hinc inde, ut nobis obstaculo sint, ne bonum operemur. In summa, quid in ollis Aegyptijs inuenies, nisi blanda & seductoria uerba, in quibus esca mortis est? Cauete ab eiusmodi rebus,

ne plaga Domini iam imminens, tandem et uos, ob multiplicia peccata corripiat. Admonemur de his quotidie, liceat pauci uere & ex corde se conuertant ad Dominum.

- 16 *V*iderunt aquæ te Deus, uiderunt te aquæ & contremuerunt, etiam abyssi exagitatae sunt.
- 17 *N*ubes effuderunt aquas, & uocem dederunt æthera, etiam sagittæ tuæ discurrunt.
- 18 *V*ox tonitruitui in sphaera (aëris) illuxerunt orbi fulgura, tremuit & commota est terra.
- 19 *I*n mari uia tua, & semitæ tuæ in aquis multis, & uestigia tua non cognoscuntur.

CUm mare diuideretur, populo Israel uiam præbens, magna Dei potentia apparebat, quam nemo negare poterat. Sicque illegi filij Israel per mare

retransierunt ex Aegypti finibus, Domino sacrificaturi. Quomodo nos Aegyptum deferemus? Per emendationem uitæ. Aquæ illæ, quæ baptismum mystice significant, nihil nocebunt nobis, sinò maximè proderunt. Qui Pharaoni non ualedicit, ille nō profundas maris aquas, hoc est huius mundi calamitates emensus est. Tonitrua audiebantur, & grando, omnia, quæ Aegyptiorum erant, deuastabantur, filiis autem Dei ea omnia nihil omnino officiebant. Et quando Dominus legem Mosi dabat, similia tonitrua & fulgurationes & audiebantur & uidebantur, quia Dominus illos uolebat sic per legem terrere. Et quemadmodū grando & coruscationes terrorem hominī incutiunt, ita etiam iudicium maximè conscientias terret, & concutit. Dominum igitur timeamus, colamus & laudemus propter suam bonitatē & mansuetudinem, non propter horribile futurum iudicium & æternam damnationem,

172 COMMENT. IN PSAL. LXXXVII
tionem. Hiq; terrores populo Dei ma-
gnam utilitatem ferebant, sicut & ua-
riae plagae, quibus aliquando Deus su-
os emendat. Etiam hodie hunc ordinē
Deus seruat, ideo ne putemus id eò ue-
nire, quicquid est plagarum, quasi om-
nino Dominus nos à facie sua abiece-
rit. Iob miserē uexabatur, nihilominus
Dei dilectus seruus. Et quis sanctorū
non crucis acerbūtatē expertus est?
Cum mundus derelinquendus, incre-
dibile, quā multa sunt impedimēta.
In una parte, uxor, filij, amici, & res do-
mesticae, in altera Pharaō ipse, & crux
carni molesta. Hic clamandum ad Do-
minum altis suspirijs, ut opus suum in
nobis exequatur. Sēpe homo sibi con-
stituit ea omnia uelle superare, succe-
dit uero minime. Vbi autem Domi-
nus uiam demonstraauerit, ibi felix suc-
cessus & prosper apparebit.

20 *Deduxisti quasi oues populum tuū,
per manum Moysi & Aharon.*

Chri-

Christus, noster pastor esse uult,
nos eius oues simus, quæ uocem
pastoris tam beneuolentis audiamus.
Christus figuram habet Moſis et Aha
ron, ideo illum toto corde ſequamur.
Ipſe oues errâtes in deſerto huius mun
di querit, paratus ſuis humeris nos ad
ouile deferre, paſcua uitæ æternæ largi
ter proponens, qui omnibus nobis ſu
am gratiam ad conſequendam cœle
ſtia bona conferat. Amen.

CONCIONES D. IOANNIS OECO
LAMP. IN PSAL. CXXXVII SEX.

Dilecti in Christo, haud mi
rum, à multis diuinas Psal
morum cantiones uilipen
di, & Scripturam totam,
Dei Spiritu prolatam ſine
omni reuerentia tractari, quum de ui
ta beata non ſint ſolliciti. Tales enim
nihil fermenti diuinarum rerum in ſe
iſſis habent, alias dulci ſilo ſapore affi
cerentur. Multę herbæ & lapilli, quan
tum uis precioſi, ſi uirtus & medica uis
ignoratur